

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concionatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus XLIII. Plangit Ecclesia, quòd mundus totus, quasi horridum sit
desertum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

DISCVRSVS XLIII.

Res.

Vide Domine, quoniam tribulor, conturbatus est venter meus, subuersum est cor meum in memetipsa. *Thren. c. 1. v. 20.*

D E E C C L E S I A.

Plangit, quòd mundus totus horridum, & confusum sit desertum.

I.
*In urbe
& horto.*

Ordo pulcherrimus.

IN urbe, seu civitate ordinate omnia solent esse disposita, mœnia turribus, ac portis proportionatâ altitudine distincta, platea recta, ac lata pulchro ordine disposita, domus æquali proportione constructa, officia quoque ordinate inter cives distributa, ut suis quisque negotiis pertractandis, sciat, quem convenire, & ubi se insinuare debeat. Non minus in hortis regijs, pulcherrimo omnia ordine sunt disposita, ambulacra ad lineam sibi invicem correspondentia, areolæ ad amissim distincta, flores & arbores exquisitissimo modo ordinate constituta, portalia & sepes pulcherrimo spectaculo regulate, aditum præcludunt feris, ne tubâ irruptio-

ne factâ, ordinatam horti venustatem subvertant.

At in silvis, eremis, solitudinibus, & desertis, nec via, nec platea, nec aditus, nec exitus, nec distinctio certa arborum, fruticum, habitationum, nec orderarum inhabitantium: sed omnia dumetis, vepribus, fruticibus, arboribus infructiferis, & in viis paludibus, feris quoque ad libitum hinc inde sine ordine vagantibus & savientibus confusa sunt.

Urbs pulcherrima & regulatissima erat Jerosolyma, de qua David: *Gloriosa dicta sunt de civitate Dei;* Civitas enim magni Regis, etiam ab ipso Dei Filio vocatur: Erat & ipsa tempore regum suorum floridissima, & qualiter

In deserto, confusio.

*Psal. 86. 2
Math. 5.*

mundi hujus amplum conspice-
re theatrum posset, tunc non
solum montium, valliumque si-
tus, campum & nemorum va-
rietatem, marium & aquarum
amplitudinem, sed ipsorum
etiam hominum, piscium, &
animalium inter se concertan-
tium pugnas, & rapinas clarè
intueri posset. Sic etiam nos
miseri mortales in profunda
ignorantiæ, & cæcitatibus valle
constituti, mundi hujus, in ma-
ligno positi, statum non agnos-
cimus: quare hortatur nos S.
Cyprianus: *Paulisper te crede sub-*
duci in montis ardui verticem celsio-
rem; speculari inde rerum infra te
iacentium facies, & oculis in diversa
porrectis, ipse à terrenis contactibus
liber, fluctuantis mundi turbines in-
tuere. Iam sæculi & ipse misereberis,
tuique admonitus, & plus in Deum
gratus, maiori letitia, quod evaseris,
gratulaberis. Cerne tu itinera la-
tronibus clausa, maria obsessa prædo-
ribus, cruento horrore castrorum bel-
la ubique divisa; madet orbis mutuo
sanguine. Tanquam feræ silve-
stres inter se mutuo homines
decertant. Quidni ergo agnos-
camus nos agere in deserto?

III.

In principio mundus totus Pa-
radiso similis videbatur, in quo
primi parentes tanquam Ange-
li, statu innocentia dotati, ver-
sabantur, accurata animalium,
imò creaturarum omnium obe-
dientia honorati, ac terra ex se
producente fructus suos. Sed

post commissam à primis paren-
tibus, contra Deum, inobedien-
tiam, maledicta terra germina-
re spinas & tribulos, feræ non
tam in se invicem, quàm homi-
nem insurgere, & homines ipsi,
quasi bestia, se invicem perse-
qui mordere, & jugulare cœpe-
runt.

Hisce malis obviasse vide-
tur Nemrad, qui erat robustus ve-
nator coram Domino. Hic homi-
nes tanquam feras, vagabundos
subegit, ac collectos politico
subjecit regimini, in quem fi-
nem civitatem Babylonem ex-
truxit, in quadro ædificatam,
ita ut quivis angulus 8. leucas,
sive horas haberet in longitudi-
ne, adeoque tota urbs in circui-
tu 32. leucas. Unde eam Ari-
stoteles magis regionem mura-
tam, quàm civitatem nominan-
dam dicit, ob ejus amplitudi-
nem; hanc homines concives
habitabant primam civitatem,
à civium unitate sic dictam: tur-
ris autè ipsa Babylonica 4000.
passus in altitudine habuisse
scribitur. Posthæc multiplicato
hominum numero Assur civi-
tatem Ninive (tempore Jonæ
ad trium dierum iter exten-
sam) fundavit. Susa, regia erat
civitas Persarum, ineffabili &
plus quàm regio ornata, ac luxu
per Regem Assuerum exculta.
Caput totius Asiæ fuit Troia,
decennali obsidione, sed pro-
prijs flammis illustrior. Iudæo-
rum

Extolla-
mus nos
in montem.
S. Cyp. l.
2. epist. 2.

Mundus
spinas hor-
ridas,
Sine ordi-
ne habi-
tatur.

Gen. 10.
v. 9.

rum, inò civitas magni Regis, erat Jerosolyma, Templi à Salomone extructi majestate famosissima. Destructa Troiæ successit Roma, orbis caput, ac domina, quam lateritiam inventam, moriturus Augustus, matremoream relinquere se jectavit, ita floridam ac pomposam, ut sepelitis omnibus orbis miraculis, Romam in flore maxime se videndam oprasse, Augustinus testetur. Ex quibus omnibus colligi videtur, præeunte Nemrou, ac subsequentebus reliquis monarchis, politica hierarchia, atque insignibus civitatibus, pompositque structuris mundum, ex deserto, in novum transplantatum fuisse hortum & paradysum.

IV. Sed paulatim, ò Christiane, attollas te in ardui montis verticem, & à terrenis sublevatus, mentis oculis, mundi intra te jacentis faciem speculari, & magnas hæc gentium dominatrices urbes, latronum, & ferarum speluncas depræhendes, spinarum & urticarum horrore formidabiles. Orientur in domib. eius spina, & urtica, & paliurus in munitombus eius. Et erit cubile draconum, & pasqua struthionum... Onocrotalus, & ericius, & ibis, & corvus habitabunt in ea.

Bone Deus! quales illi tyranni, urbium dominatores erant bubones, & formidandæ noctuæ? quàm pungentes ericijs, P. Franc. Josephi Op. IV.

qui acutâ sua pelle & armis pauperulas ex suis expulere tugurijs? Quàm fœrudi corvi, non nisi hominum cadaveribus saturati? Quàm venenati, & ira, ac furore accensidracones? Quàm tremendi struthiones, etiam durum ferrum in stomacho conscientia sua facile concoquentes? Ha fera & cruenta bestia è terra quasi horridû fecerunt desertû, uti de superbo, & crudeli Babyloniorum Rege Balthafaro Isaias loquitur: Nunquid iste est vir, qui conturbavit terram, qui concussit regna, qui posuit orbem desertum, & urbes eius destruxit. Nec mirandum de bestiali regis hujus crudelitate, nam sicut fortes creantur fortibus & bonis, uti canit Horatius, sic à cruenta bestia Nabuchodonosore non nisi horrenda, & fera bestia potuit generari. Et quidem de hoc Jeremias: Percussit eos leo de silva, nempe Rex Nabuchodonosor, ubi expositores explicant: Lupus ad vesperam vastavit eos; Pardus vigilans super civitates eorum. Quamvis aliqui has bestiales qualitates omnes tribuant Nabuchodonosori, Jerosolyman devastanti, & orbem in desertum convertenti, ita ut dicatur leo per ferociam, lupus ob avaritiam, & voracitatem, pardus ob capiendi dexteritatem, & celeritatem; tamen non desunt alii, qui per lupum Persas & Medos, per Pardum autem Alexandran,

A a a

drum Magnum intelligent, licet Doctor Angelicus, & Lyranus per Pardum accipiant Antiochum Epiphanem, bestiali furore in Judæos savientem.

V. Vidit etiam Daniel Propheta, Dan. 7. 2. quatuor ventos cali in mari magno invicem pugnantés, & quatuor

Quatuor
Monar-
chia.

Nabuch:
Leo.

Dan. 4.
30.

Ad be-
stias cio-
sus.

bestiæ grandes ascendebant de mari, diversæ inter se. Prima quasi læna, alis munita aquilæ, sed tamen evullis alis hæc bestia quasi de terra sublata est, sed demum iterum super pedes, quasi homo stetit. Læna hæc savissima fuit Nabuchodonosor, sub quo prima Monarchia Chaldaica, fuit potentissima; supra homines hic evolare, & divinum sibi arrogare nomen præsumens, evullis quasi alis humiliatus, ex hominibus, & interbestias abjectus est: Et fenum ut bos comedit, & rove cali corpus eius infectum est, donec capilli eius in similitudinem aquilarum crescerent, & unguis eius, quasi avium. Ut totus scilicet mundus agnosceret ex hac externa tyranni specie, quàm cruenta fuerit bestia, faciens orbem desertum, urbes destruens, Jerosolimam in cineres redigens, ac totam Palestinam cum adjacentibus Regnis & Provinciis devastans. Licet finaliter iterum quasi homo steterit, & cor hominis datum sit ei, postquàm oculis in calum levatis, superbiam ac ferocitatem deponere, atque altissimum agnoscere, benedicere, & poenitere cœpit.

Et ecce bestia alia similis urso, hæc bestia fuit Monarchia Persarum & Medorum. Et tres ordines erant in ore eius, & in dentibus eius, nempe tres ordines, seu species carniæ & escarum, tria scilicet imperia, Babylonicum, Medicum, & Persicum, quæ sub Cyro in unam coaluerunt Monarchiam. Et huic urso acclamatum fuit: Surge, comede carnes plurimas. Quia fera hæc savissima laceravit Leonem, regem scilicet, & magnates Chaldaeorum, & gladius eius devoravit carnes humanas plurimas.

Huic bestiæ successit tertia, quasi Pardus, & alas habebat quasi avis; sunt, qui Pardum idem cum Panthera animal esse censeant, ferocissimum simul, ac velocissimum, hæc Monarchiam Græcorum sub Alexandro Magno designat, qui instar Pantheræ victorius velocissimus totum, paucorum annorum spatio, orbem suis subegit armis, & Ursum (Medos scilicet, Persas, ac Babylonios,) detractâ pelle excoriatum discerpserit.

VI. Quartam bestiam quasi nobis terribilitate sua incognitam, certo nomine Propheta non compellat, Et ecce bestia quarta terribilis, atq; mirabilis, & fortis nimis, dentes ferreos habebat magnos, comedens, atque comminuens, & reliqua pedibus suis conculcans. Quarta hæc fuit Romanorum Monarchia, quæ sub regibus fundata, sub consuli-

bus

bus propagata, sub Decemviris ampliata, demum sub Julio Cæsare, & succedentibus sibi Imperatoribus, ac Cæsaribus ex Republica in summam exurrexit Monarchiam. Ferocissima & terribilis fuit hæc bestia, ferreis quasi dentibus, magnis scilicet, ac fortibus exercitibus munita, quibus Reges terræ comminuit, ac carnes humanas infatigabili furore devoravit. Ita, ut de Julio Cæsare solo testetur Busæus, ab eo, in omnibus præliis à se commissis, ad decies centena millia (hoc est, integram millionem hominum,) fuisse occisa, qui eò se majorem inter homines astimabat, quò majorem hominum numerum instar bestia comminuisset, reliqua pedibus suis conculcans. Consumpsit hæc bestia Pardum, Monarchiam Græcorum, & quas de Urso, & Leone invenit reliquias, consumpsit. Quis ergo mundum negaverit malum esse desertum, horribile, & timendum.

Et quid posthæc crudelitatis non in orbe terrarum exercuerant savissimæ bestia, & tyranni? quot cruenta hinc inde prælia? quæ immanitates commissa? An non Valerianum Imperatorem captum Sapor Perfarum rex sibi equum concensuro scabellum, & demum (vivum excoriatum, & in frustra dissectum,) fale fecit condiri? Idem inter Tamberlanem regem Tartarorum, ac Bajazetem Turcarum Imperato-

rem actum, dñi ille non solum hoc pro scabello pedum usus est, sed etiam tanquam bestiam ferreæ caveæ conclusit. Ut alias multas similem immanitates bestiali furore ab hominibus in homines exercitas, dum tanquam in formidabili, & horribili deserto, homines, Dei cognitione privati, tanquam fera bestia discurrerent.

Respexit oculis misericordie hunc miserabilem, & horribilem mundi, quasi deserti, statum benignissimus Deus, atque ad excolendum desertum, & à feris bestiis liberandum, proprium Filium suum misit. Hic aratro sacratissimæ Crucis terram proficissam, proprio sanguine rigavit, & Evangelicæ doctrinæ semen sparsit, à discipulis suis porrò in toto terrarum orbe disseminandum, eradicationis idololatriæ, & infidelitatis zizaniis. Ad bestias quoque cruentas cicurandas, Apostolos suos misit, sicut oves in medio luporum. Sic Apostoli agnina mansuetudine domuerunt lupinam ferocitatem, ait S. Bonaventura; juxta Isaia prophetiam: *Lupus & agnus pascentur simul, leo & bos comedent paleas, non nocebunt, neque occidendi in omni monte sancto meo, dicit Dominus.* Hoc est, (exponit Hugo) *Lupus, id est ille, qui prius raptor fuerat & persecutor, ut Paulus; & agnus, qui semper fuit mitis & innocens, ut Ananias; pascentur simul, in Ecclesia, celesti pabulo. Et leo & bos comedent paleas, id est, Princeps secularis &*

VII.
Dei Filius mundum excoriat.

Luc. 10. 30

S. Bonaventura in Lucam hic. Isa 65. 25

Bestia cicurata & mansuetifata. Hug. Car.

Inl: Cæs.
suo loco.
hominis
videtur.

Busæus
medit. 7.
de miseria
humana.

Valerian.
excoriatum.

Bajazetes
corve in
suo loco.

tyrannus, & populariū homo pascen-
tur eisdem eloquiis divinis. Vel, se-
cundum Glossam Interlinearem,
leo & lupus conversi ad fidem, princi-
pes & tyranni non nocebunt ag-
nis & bobus, in omni monte san-
cto meo, id est, in tota Ecclesia,
(prosequitur Hugo,) quod imple-
tum est, quando Reges & Principes,
qui prius erant tyranni, & occisores
Sanctorum, defensores eorum facti
sunt. Concludit ad hoc proposi-

Cornelius
hic.

Act 4. 32.

Mundus
ex deser-
to

Frugifer
campus.

Isa. 35. 1.

v. 7.

VII.

tum Cornelius: *Quia regnabit cha-
ritas in Ecclesia, & regno Christi.*
prout in actibus Apostolorum le-
gimus: *Credentium erat cor unum,
& anima una.*
Sic domitis feris, & gentili-
tatis spinis eradicatis, pace, sub
Constantino Imperatore, Eccle-
siae redditā, mundus ex horribili
deserto, in floridissimum ac fru-
ctiferum campum, ac paradysum
terrestrem converti visus est,
ampliatū semper Ecclesiae termi-
nis, & ad terrā usque fines pro-
ductis, dum ambulabant gentes
in lumine ejus, & reges in splen-
dore ortus ejus, sic ergo letabi-
tur d. terra, & in via, & exultabit so-
litud, & florebit quasi lilium. In cu-
bilibus, ubi prius dracones habita-
bant, orietur viror calami, & junci.
Non erit ibi leo, & mala bestia non
ascendet per eam. Ut verbo absol-
vam: *Non occident in omni monte
sancto meo.*

Sed pro dolor! non diu felix
iste Ecclesiae status duravit, nam
dormientibus hominibus, SS. A-

postolis in morte, inimicus homo
statim disseminare coepit zizania ^{Zizania}
malarum doctrinarum, & hare- ^{her. jun}
sum, inter quas primaria, Ariana, ^{seminata}
totum pene corrupit orbem. Ma-
ximè autem in disseminandis dis- ^{Bellorum}
cordiis, dissensionibus & bellis
laboravit inimicus homo, quæ
vix Constantino Magno è vita
sublato inter filios excrevere, a-
pertis simultatibus, & pugnis se
invicem provocantes, stimulante
maximè, & imperium contur-
bante hæresi. Prodiit tunc nova
bestia Magnentius, qui occiso ^{Magnen-}
Constante imperium sibi usur- ^{tus. pri-}
pans, magno cum exercitu adver- ^{mus Chris-}
sus Constantium movit, sed cru- ^{tianus,}
ento pralio victus ipse, & occi- ^{contra}
sus est. ^{Christia-}
^{nos pug-}
^{nati.}

Primus hic aper de silva, &
singularis feras fuit, qui Christia-
nianus cum Christianis signa con-
ferre ausus, fundendi Christiani
sanguinis auctor, occidere incepit
in monte sancto Ecclesiae. Sed ^{Lam usq-}
postea hujus ferocitatem Chri- ^{tata vs}
stiani quique principes imitari nō ^{est.}
veriti, nihil habuere utilitatis,
quàm ut leonum, laporum, urfo-
rum, & pardorum instar, in in-
vicem defavientes, non huma-
num solum, sed, quod maximè
deplorandum, Christianum san-
guinem, tanquam sanguinem fe-
rarum, aut aquam funderent, ur-
bes vastarent, ades sacras in ci-
neres redigerent, monasteria Deo
consecrati, solo aquarent, ra-
perent, & prædarentur substan-
tiam

riam pauperum, viduas & pupillos opprimerent; nonne hi immanes magis bestia, quam homines vocandi, qui terram faciunt desertam, comedentes carnes plurimas Christianorum?

Audite principes Jacob, & duces domus Israël, Ecclesiae. *Qui violenter tollitis pelles eorum desuper eis, & carnem eorum desuper ossibus eorum. Qui comederunt carnem populi mei, & pellem eorum desuper excoxiaverunt, & ossa eorum confreguerunt &c.* Nec minus illud Davidicum moderno tempore verificatum: *Insidiatur in abscondito, quasi leo in spelunca sua: insidiatur, ut rapiat pauperem, rapere pauperem dum attrahit eum.* Et hoc non tantum magnates erga pauperes & subditos, sed ipsi etiam plebei contra se invicem exercent, ut deprudentur, & proximum persequantur ut leo, *per violentiam, & insidiantur per fallaciam.* Nec hospes ab hospite tutus.

IX.

Quid ergo mundus, nisi desertus?

Dum ergo infelici nostro saeculo orbis Christianus bellis exteris & intestinis, depraedationibus & insidiis plenus est, & homines à summo ad infimum, à juvene usque ad senem, tanquam leones rugientes, & lupi rapaces ad devorandum discurrunt, se invicem lacerant, excoxiaverunt, & devorant, quid aliud agnoscere possumus cum S. Augustino, quam iter nos agere in deserto, & esse mundum (etiam Christianum) malum desertum, horribile, & tre-

mendum. Accedit, quod falsorum dogmatum spinis & dumentis, Machiavellicarum politicarum deceptionibus, & fallaciis, discordiarum, competentiarum, & diffidentiarum vepribus, ita status politicus Romani Imperii, totiusque orbis Christiani sit confusus, ut instar deserti horridi, invii, & timendi, nulla humana manus, aut ingenii industria excolli, à rapacibus feris purgari, à confusionis horrore liberari, & in pristinam Romanam Monarchiam felicitatem, ordinem, ac quietem reduci possit. Quò magis confidentia agimus, ac diatras indicimus, ut ordines securitatis, & tranquillitatis pro Romano Imperio inveniamus, eò plus, tanquam in labyrintho, intricamur, & involvitur, ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.

Et tamen ex hoc deserto invio, & iniquo, ex horrore vastae solitudinis egredi non curamus, sed inter bestias & scorpiones diu habitare, nobis exoptatissimum est; amamus desertum, ubi nulla securitas, & negligimus paradisum, ubi verà tranquillitas; Inhaeremus deserto, ubi nullum solatium, parvipendimus celum in quo plenum est gaudium. Diligimus mundum, ubi sempiternus est horror; nec aspiramus ad patriam, ubi perfectus est ordo. Conglutinati sumus huic deserto cruentis horrido bestiis, nec cogitamus ad calum invitantibus

Nullus ordo securitatis, & tranquillitatis

X.

Et tamen in deserto libenter commoramur.

Egrediamur de deserto.

Pl. 119. 5

Hug. Car-
dia, hic.

tibus angelis. Quid nobis, Carissimi, cum hoc deserto horribili, & tremendo? Ubi parvo hoc annorum, quibus viximus, spatio tanta vidimus, & experti sumus pericula, & mala animæ æquæ ac corporis, spiritualium æquæ, ac temporalium bonorum passi jacturam; quin demum lassati tot malis & periculis, huic deserto terga vertimus, & ad promissionem terram, Deo dace, nos convertimus? Quamdiu inter cruentas bestias, quamdiu in horrida confusione detinebimur? Heu mihi Domine, quia incolatus meus prolongatus est, habitavi cum habitantibus Cedar! Prolongatus est incolatus, id est, hujus sæculi peregrinatio, ait Hugo, quæ justis propter defectum bonorum, abundan-

tiam malorum, defectum justitiæ, inordinationem & confusionem, periculorum multiplicationem, corporis gravitatem, omnium rerum mutabilitatem, miseriæ multipliciter, tentationum assiduitatem, bonæ societatis paucitatem, & malorum multiplicationem, molestissima & gravissima accidere debet.

Quare emittamus è deserto vocem nostram in calum, & clamemus ad benignissimum Deum ac Creatorem nostrum, ut nos ex horrore vastæ solitudinis educere & in terram promissionis, ac paradisi caelestis, mediante divina gratia, & misericordia sua, introducere benignissime dignetur. Amen.

Quare
miserans
nobis esse
molestus
debeat!

DISC: